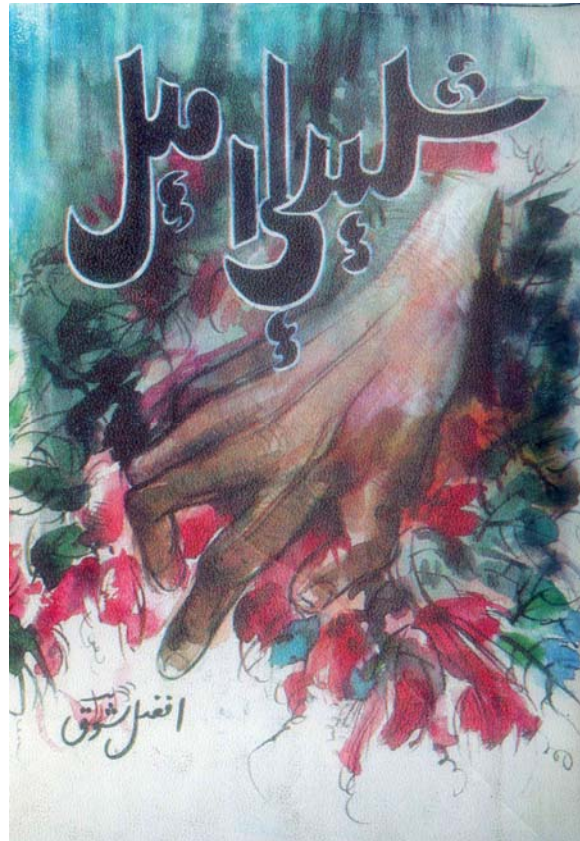

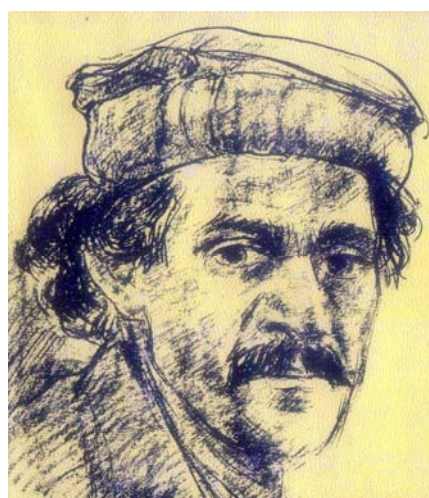
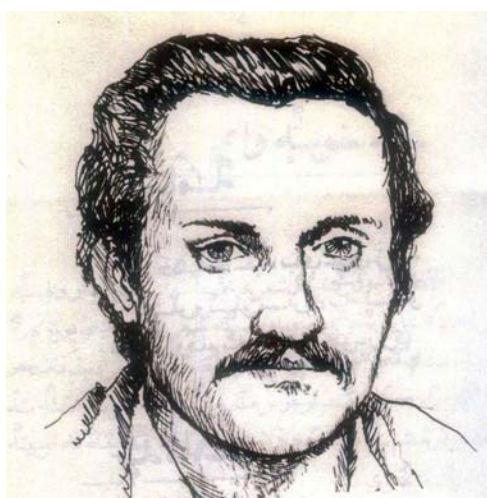

Khyber.ORG

Presents

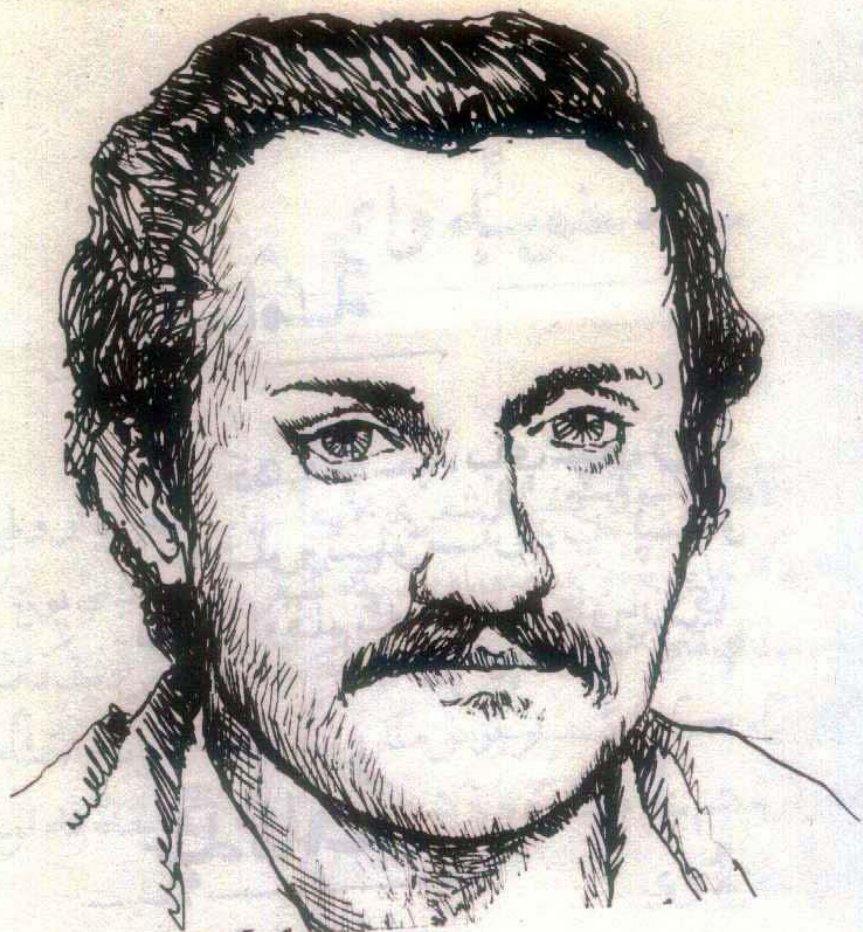
شېدلی امیل

افضل شوق

له اړخه

د پښتو ادبي ملگري سهېلي پښتونخوا

خبر نه یم چي نه شوک یم
 که چا خیل یم پر پری شوک دی
 بس فقط دوره ئو سپرم
 چي ساه احلم، کانہی نه یم
 ونیم اورم، بوتی نه یم
 خو په ژبه نه بیث بیی
 که بی حسه بن په شان یم
 نه انسان یم
 هو انسان یم

پیر
 د
 دی

حقوق محفوظ

دا شعري مجموعہ ، چي د " شلبدلی امپل " تر عنوان دلاندي په كال ۱۹۸۷.۸۸ع كي د
افضل شوق په نامه مارکيت كي په لومړي ځل خپوره شوې وه او اوس يې دويم بريښنايي
جلد چې په كال ۲۰۰۷. ۸ع كي په ليکه کېږي .. همه حق يې د شاعر د زامنو عزيزيارخان،
اولس يارخان، حکمتيار خان، قام يار خان او لور هديل برېښنا افضل خان په نامه محفوظ
ساتل کېږي-

د کتاب په باب...

کتاب	شلمېدلې امېل
شاعر	افضل شوق
له اړخه	د پښتو ادبي ملگري سهېلي پښتونخوا
د چاپ کال (لومړی چاپ)	۱۹۸۷ . ۸۸ ع
د چاپ ځای	يونائټېډ پرنټرز- کوئټه
شمېر	۱۰۰۰ کاپي
خطاط د اول جلد	شهزاد اورکزى- کوئټه
کمپوزنگ د بريښنايي جلد	قاميار خان او حکمتيار خان
پاڼتلونه	کليم خان . کوئټه
عکسونه	محمد حسين . کوئټه
بيیه . (آن لائن)	۱۵۰ کالداري پاکستانی / ۲۰۰ افغانی / ۱۲ امریکائی
ډالر	

د کتاب تر لاسه کولو درک

- يونيورستي بک اېجنسي خېبر بازار پېښور
- صحاف نشرياتي موسسه کاسي روډ کوئټه
- عظيم پبليشرز سوئيکارنو چوک پېښور
- دانش کتابتون ډهکي قيصه خوانی پېښور
- پښتو اکېډمي بک سټال ، پېښور يونيورستي
- گوشه ادب جناخ روډ کوئټه

Khyber.ORG

- 1 -

انتساب د کتاب د پخواني چاپ

په نامه د هغې جذبې ، چې ژبه په پښتو وئيلو ، سترگې په پښتو لوستلو او قلم په پښتو ليکلو پاروي.

په نامه د خپل محترم استاد پروفېسر ربنواز مايل ، چې د پښتو او اردو ادب په اړه د لفظونو په لوبه کې د فکرونو د يو نامتو لوبغاړي په حيث پېژندگلوي لري .

د اوسني برينبائی چاپ

په نامه د خپل وجود د هغه نيمې خوا ، چې زه يې په زميني سفرونو باندي په نيمې نړۍ کې او د وينو سترگو د خوبونو په خيالورو فکري جهانونو کې تر دې دمه نه يوازې کړولی يم بلکې اوس خو مې لا د خان سره د لا محدودو آسمانونو په لور د بوتللو دپاره د تکميل په غرض په داسې زينو هم خپروي لگيا ده ، چې بيرته ورباندي راگوزېدل په ممکناتو کې نه راځي .

په نامه د هغه چا ، چې پښتنه نه ده خو زما د ځينو پښتو کتابونو د چاپولو سره سره يې زما د پښتني شعري افکارو په انگلسۍ کې ژباړل شوې کتاب (ټوئيست آف فېټس) په نړۍ کې د خپړولو دپاره د الې بولنگ سره تر خپله وسه کومک هم شامل کړی دی . هو... زما اشاره دلته زما د گرانې کور وداني ډاکټر وهيبه سکاني افضل په لور ده ، چې زما د ژوند د اصل روح او خوږې لورکۍ هديل برينبنا افضل خان مثالي مور هم ده .

افضل شوق

خه خوبه وایم

افضل شوق خپله شعري مجموعه چاپ کوي او ولې به یې نه چاپ کوي چې اوس په شعر وئیلو کې پوخ کاره یادېدی شي. او برسېره پر دې، د خان د انفرادیت د مشخص کولو په کار، د ملگرو نه که زیات اخته نه دی نو کم هم نه دی. د ده هسې شعرونه آخر خه ته اوچته غاړه غزوي...

مازي د یار د موسولو په نیت
توکه په خان کول خه توکه نه ده

د زړه په لورې هره تلونکې لاره
ازغي ازغي ده سر تر پایه خله؟

لمحه لمحہ مې له وسواسه د مرگ
خي او راخي زړه ته د دار اند بېنې

يو احساس د ژوند دی شوقه چې ما وژني
بل مرگي ژوندی ساتلی يم په وار وار

دارنگ گوا د ده په اړه د فکري اثباتیت رنگ دی چې که هم دغه یې رنگ او گرځېدو، نو د ده په لوی شاعر جوړېدو کې به هیڅ شک نه شي پاتې. په اصل کې شعروئینه یو عجب فن دی، چې په یوه وخت د فکر پوخ والی هم غواړي، د جذبې نرمای او تودش هم او د ټکو مناسب او بنکلی چوڼ هم. په دې کې که یو خه کم شي نو خبره پوره یا په زړه پوری او یا د وارو زمانو غږ لرونکي نه بنکاري. د مثال په طور صرف د ماضي ذکر هم گلپت موندلی شي که چرته دغه پورته اسباب په کې برابر وي.

یاد ماضي عذاب هی یارو
چهین لې مجهسي حافظه مېرا

اوس زما دَ خيال دَ تصديق دپاره شايد چې نور بحث ضروري نه وي .... هن نو وئيل مي دا چې — دَ افضل شوق پر دغه حقيقت نظر دی او چې نظريې پوره وي نو مخکې ذکر شوي شعرونه ترې په آسانه خپل وجود مومي ، گنې دائي هم دَ تېر بېر بنکار شي او هسې شيان هم يقيناً په دې مجموعه کې شته .

افضل شوق زما په نزد دَ نظم او په نظم کې هم دَ مختصر نظم شاعر دی . دلته دَ ده کړاو ، فکري وحدت او دَ موضوع تفصيل زيات پرله پوري ليده شي — دَ مثال په طور دوه نظموه وړاندي کوم .

""پيسې""

دَ سهار له لمر ختو
دَ ما بنام تر خور پدو
ټول اقدار دَ ژوندانه
ورکړه راکړه ، بد او بڼه
گوا هر څه او تقاضې
نن سبا بنکاري پيسې

""پېژندگلوې""

خبر نه يم
چې زه څوک يم ؟
دَ چا خپل يم ؟
پرېدي څوک دي ؟
بس فقط دومره پوهېږم
چې ساه اخلم
کاني نه يم
وينم ، اورم

بوتی نه یم
خوپه ژبه ، زه بی ژبی
د بی حسه بت په شان یم
زه انسان یم
هو ، انسان یم

لکه ما چې او وئیل چې دائی د مختصر نظم شاعر دی نو په دې اړه پورتنی دوه نظمو په اختصار کې تفصیل هم بنای او د ده د فکر په تجربې کې — د تجربې بیان هم . هم دغسې د ده نظم "تفس" او "د ضمیر ژغ" او ځینې نور نظمو په پوره نظمو په یادې شي .

دا یو عجب حقیقت دی چې د نظم و یونکی شاعر به د شعریت خوا اکثره د ده په نظر کې نه وي او یا به یې کمزوره وي. د دې سبب له نورو اسبابو نه علاوه دا هم دی چې نظم و فکر ته زیات د ملگرتیا لاس ورکوي او غزل و جذبې ته . ځکه نظم گو شاعر اکثره نظم و یونکی یواځې نه پاتې کېږي .. غزل هم لیکي . او د شعریت هغه خوا دلته پوره کړي . په افضل شوق کې دا څه قدرتي غوندي مجبوري ده چې څه کم څه زیات کم چرته نا چرته پاتې کېږي . د دې باوجود که د ده نظمو د اختصار د صفت له کبله د ده په وس کې ځان په ډېرو ځایو کې بنای نو دا به یې زیار هم گڼو او کمال هم .

افضل شوق موضوعات لري . نظم و یونکی شاعر د غزل و یونکی په مقابله کې په دې اړه فوقیت لري چې هغه که هر څو مخته تگ او غواړي نو چوکاټ نه له سره نه شي وتی . د مثال په طور غزل د حسن له لطافت او د عشق له سرخۍ نه د پخوا آخوا څومره تللی شي ، د معاملې یو پوهاند بڼه بوهرېږي . کائنات یې موضوع دی خو لطیف او خواږه اړخونه به یې تر بحث لاندې وي . لکن نظم کمپیوټر هم موضوع گرځولی شي ، که جزیات یې سم بیان شي . گوا د نظم شاعر مفکر او تر حد د پاسه د یو شي نفسیات بین ضرور وي ، گڼې تفصیل ته معامله څنگه وتی شي ؟ او بیا هر نظم نوې بیان . یوه نوي اډانه او یو نوې بنا عمارت کوي . ځکه تر گلیو لاندې نه شي راتلی او پدې اړه د نظم و یونکی ذهن زیاته زرخیز (Fertile) گڼلی کېدی شي .

هن... لکه پورته چې ما او وئيل ، افضل شوق دَ نظم وئيني ملکه زياته لري . ذهن به يې که پوره فکري نه وي نو له څلورو نه درې برخې خو به ضرور وي او که داسې نه وي نو دا کار د بېکارۍ به يې ولې په سر اخیستو چې مروجې سانچې (دَ غزل) پرېږدي او نوي سانچې (نظم) خپلې کړي .

ما لکه اول چې او وئيل چې ښه ښه نظمو نه يې شته او زما له ده سره نيرېدې تعلق هم دا راته په گوته کړي ده چې که دائي نظم ته پوره متوجه شي نو .... دَ کار شاعر به او گرځي او پښتو ادب به له موضوعاتو نه ډک او په موضوعاتو به مور شي .

په آخر کې به دا او وایم چې دَ عبدالغني مبارز او عبدالسلام جوهر نه يې راواخلي تر محمود اياز او سهېل جعفر خټک پورې ، دَ دغه کهول (چې دَ تېرو لسو دولسو کالو نه شاعري کوي) يو داسې شاعر دی چې خپله څېره هم لري او خپل انفراديت په قائمه ولو کې بوخت هم . دَ دغه کهول الميه دا ده چې شاته يې سم دستي دَ سيد خېرمحمد عارف ، ابوالخېر ځلاندي ، گل شاه خوستي ، سعید گوهر ، عبدالکریم بريالی ، عمر گل عسکر او سرور سودائي کهول ولاړ دی او څه وروسته مقدس خان معصوم ، صاحبزاده حميدالله ، زه او نوريو — دا ټول گوا دَ دغې صدۍ دَ دويمې پنځوسمې بعد تحريکونه دي چې که دوی خپل تشخص په نوي فکر او نوي موضوع نه په کې اولري نو دَ روايت تسلسل به يو خوا ختم شي او دَ نوي موضوعاتو راتگ به بل خوا .

زه په يو څو ټکو کې گوا دَ افضل شوق په اړه خپله دا وينا دغسې تمام ته رسولی شم چې دای دي غزل او نظم دواړه ليکي ولې چې زه ورته په دواړو کې أمېندونه لرم . که هسې مه وای نو ما به اول دَ ده دَ غزل شعرونه نه ورکول . لاکن نظم ته دي دومره توجه ورکړي (دَ پورته شعريت هم درلولو په خيال) چې دای زمونږ دَ ادب لمنه په موضوعاتو ډکه کړي . اقبال غزلونه دَ نظم په ژبه او وئيل ، دای دي نظمو نه دَ غزل په ژبه او وای . دا به دَ ده دَ شعريت حرف هم پوره کړي . په موجوده حال دَ ده دا مجموعه نوې هم ده او زړه راکښونکې هم چې نظمو نه په کې جدا رنگ لري او غزلونه هم څه هسې رنگ....

تنده به وژني ما تر څو دَ آرزوگانو په دشت
کله به بخته !! راکوې ماته بلنه دَ ژوند

Khyber.ORG

- 6 -

ژوند لکه لوڅړه ، زما و سترگو ته
ټول څېزونه هيڅ کړي په گډځنه لار

ناپوهه نه ده ، خو د نوي پېغلتوب د لاسه
نه پوهه وي په مينه ځان او نه سپړي گڼي ما

پروفېسر رب نواز مايل

د کتاب لومړی فلپ

افضل شوق زمونږ د سيمې يو نامتو زلمی او مخور شاعر دی . په خصوصي توگه په نوي کهول او په نوي ادبي دنيا کې ځان له يو داسې لوړ مقام لري چې د دوی نوم د نوي کهول د لومړي قطار په ليکوالانو کې په وياړ اخيستل کېدای شي . دای يو خپل انداز، خپل اسلوب او خپل يو فکر لري — او دای د خپل ليک او انداز له کبله په جوت ډول پېژندل کېږي . د فکر ژورتيا او د خپل چاپېرچل د مسائلو کتنه .. او مخته راويستل د افضل شوق د شاعرۍ غوره خصوصيت دی .

په شاعرۍ کې نظم او غزل جلا جلا ميدانونه دي لاکن افضل شوق په دې دواړو ميدانونو کې د خپل فکز آس برابر زغلولی دی . لاکن د ده دې مجموعې " شلېدلی امېل " څخه دا څرگندېږي چې نظم د ده د خوښې ميدان دی او هيله ده چې په آئنده څو کالونو کې به دای ځانته ډېر لوړ مقام پيدا کړي . په لنډ نظم کې په خصوصي توگه افضل شوق چې څومره په قدرت خپل مافی الضمير څرگندولی شي ، هغه ډېر کم شاعران کولی شي .

هم دا رنگه زه هيله کوم چې د افضل شوق د شاعرۍ دا مجموعه به په پښتو ادب کې د وياړ وړ زياتوب وگرځي او په درنه سترگه به ورته وکتلی شي .

سرور سوداڼي
۱۹۸۸/۲/۳

Khyber.ORG

- 8 -

د کتاب دویم فلپ

افضل شوق په حقله په خو کرښو کې د خپلې رايې اظهار، که او وایم چې نه صرف گران دی بلکې ناممکن هم دی. ولې چې افضل شوق زموږ د نوې قبیلې ځوان او ډېر ښه شاعر دی. هغه که نظم لیکي او که غزل.. دواړه ښه لیکي. او کله کله خو زه د هغه په شاعرۍ کې ډېره بې ساختګي محسوسوم او زما په نزد په شاعرۍ کې تر ټولو لوی کمال هم دغه بې ساختګي ده. په خالي الفاظو او د فن په پېچیدګیانو شاعري، شاعري خو وي خو شاید چې دومره اثر په کې نه وي. او ښه شاعر کله هم دا پابندیانې نه قبلوي. هغه خو د زړه خبره کوي او هغه خبره که په ځان پسخوند وهل وي هم، نو ځان ترې نه ژغوري.. لکه شوق چې وای

مازي د يار د موسولو په نيت

ټوکه په ځان کول څه ټوکه نه ده

افضل شوق په حقله زه کم از کم هيڅ پېشن گوټي نه شم کولی، ولې چې پېشن گوټي خو به هغه خلګ کوي چې په دا فن ډېر ښه پوهېږي او د دغه فن په پېچیدګیانو پوهېږي. زه پخپله اوس دا وئيل غواړم چې په دا لړ عمر کې افضل شوق چې څومره کار کړی دی.. ډېر ښه دی او مخ کې خو به هغه نور هم ډېر څه کوي. نو بايد چې په دې لړ عمر کې د افضل شوق ودي کار ته په درنه سترګه او گورو.

سهېل جعفر

۱۹۸۸/۲/۳

نو و به و ايم

بڼه مې په زړه دي .... چې تکه سپينه ورځ به وه ، خو په ما باندې توره شپه ... ځکه چې زما د ويدې نصيبې تورو زلفو به د گڼې وريځې په چم له ما څخه د روڼ لمر ژرې وړانگې ژغورلې . لاکن د خوب و پستې غېرې ته به په دې نه ورتلم چې زه د خپلې نصيبې د کت و سر ته ناست له مودو راهسې د هغې د وينسېدو په انتظار وم — ما وئيل داسې نه ، چې دلته زه ويده شم او هلته نصيبه را وينسه شی . ولې چې ما غوښتل ، چې څنگه يې سترگې د خوبه روڼې شي نو زه به ورته خپله خالي لمن نيسم او دا به يې د سکون په پيرزوينو راډکوي . وروسته له دې به يې زه په سترگو کې د مراد هغه چينه لتوم چې د امکان په لاره زما رسېده ورته گران و .... بېخي گران .

ولې چې ما په يو داسې کور کې سترگې غړولي وې چې د زړې کنډوالي غوندي به يې د بوالونو خپل تېر هېر وختونه ژړول ، د کوټو دروازو به د تړلو په وخت په هغه کور کې د اوسېدونکو لوربه او خلاصولو په وخت د هغوی د ځواني مرگو تلوسو د وير ترانې ژغولې . لا چې يادېدلو خوبه کور ، لاکن و به په مثال د يو قفس ، چې د بندېځونو گړد کې خوبه يې په اوسېدونکو راجارباستي وې ... خو د باران له څاڅکو ، د تيارو له يرغله او د ژمې او دوبي له تودو سړو بادونو به يې نه شولو ژغورلی .

نو ځکه .... که ما د خپلوانو او خواخوږو مخته خپلې فطري تقاضې تر سره رسولو دپاره د حالاتو د دېبانو سره غېر نه شوله ايستلی نو پټ په پټه خو مي نو سر د دې بوالونو سره وهلی شو .... هو .... ما به خپلې محروميانې ژړولې او څنگه چې به وخت مخ په وړاندې تېرېدلو ، نو زه به د خپلو گماني اوبنکو په سپلاؤ کې — د غمونو د يو غټ او ژور سمندر په لور بهېدم . او لا ، کله چې به د سمندر په اوبو ورگډ شوم ، نو يو لاس به زما په لورې راوغزېدو او زه به يې د وچې په خوا ورکښ کړم . دغه لاس ، لاس نه و ... يوه حوصله وه ، يو همت و — حتی چې پښتو وه ، چې په ما کې يې د ژوند د تېرولو او د حالاتو سره د جنگېدلو يوه تکړه جذبه پيدا کړه .

بس .... بيا نو څه و چې زه د رښتيا و نړۍ ته راستون شوم او نصيبه مې هغسې د حالاتو په مات کت ويده پرېښوله .... دا کست مې وکړو چې زه به هغه ټول نيمگړي ارمانونه پوره کوم

Khyber.ORG

- 10 -

چې ما رومي په نصيبې باندي پوره کول غوښتو. اوس به يو يو د تدبير په تار کې پټيم او د هغې د کت په پښې به يې راټالوم .

دلته چې ما څنگه امېل و پئيلو، نو هلته مې سم دستي نصيبه په کت کې له خوبه جگه راکښېښته او ما هم د کت د پښې په ځای د خپلو تدبيرونو هغه امېل د نصيبې په غاړه کې واچولو او د يو فاتح په حېث ورته په ډېر وياړ و موسېدم — خو نصيبې راته د منني د يو دوؤ تورو وئيلو په ځای زما د تدبيرونو امېل د لاس په جتکه وشلولو او په سينې پوري يې داسې په ټينگه و نيولم چې د ژوندون په اړه ليدل شوي ټول خوبونه يې رارښتيا کړو . خو ... له بده مرغه مې د مراد هغه چينه بيا هم ونه لیده.. چې ما به د ورکو غوښته. اولاً، چې يې غواړم اوس هم ... گوا د وخت تر ټلې او لمر سپڅلي هر انسان د تندي د ماتولو چينه . هم ځکه خو زه په فطرت هغه پاته شوم څنگه چې رومي وم .

افضل شوق - کوټيه

فهرست

14	دَ غزل برخه
15	غزل
50	دَ نظم برخه
51	نعت شريف
51	ماتي خانگي
52	مړه پلونه
52	اور او اوبه
52	ژوندي مړي
53	خوک خپل، خوک پرېدي
53	حېرت وړې سترگې
54	په شېبوگي د هجر
55	سل خپرې
55	تسليمي جذبي
56	کور کور يو مزار
56	بي حسه دېوال
57	ويدي لمحې
57	پښتني هوډه
58	رسوائي
59	د ضمير ژغ
59	دمامي
60	شلي پښې
60	پلمه
61	خه شوه پښتو؟
61	هغه هم ته وي
62	پت لمر

- 62..... سپينې ماڻي
- 63..... اوږد منزل
- 63..... زړه
- 64..... يوه پوښتنه
- 64..... سترگي
- 65..... په ځله يوه او په زړه بله
- 66..... قلم
- 66..... گونگي مينه
- 67..... بخرکي او يرې
- 67..... د سبا په آئينو کې
- 68..... خالي ځانگو
- 69..... وام
- 69..... څه تمه؟
- 69..... د خپله لاسه
- 70..... بېلېدل گران دي
- 70..... عدالت
- 71..... هکله
- 71..... لتون د سيوري
- 72..... اشتهار
- 73..... د وخت زلزلې
- 73..... خپلواکه کوچي
- 74..... برخي
- 74..... کربني د يار په نامه
- 75..... وينه شپه
- 76..... ترانه د ياغي ميني
- 76..... کورکي
- 77..... ژوندي اديره
- 77..... خيالي ترون

- 78 ..... مینه
- 79 ..... دَ گل په نامه
- 79 ..... پت پُناڼې
- 80 ..... پښتنه پېغله
- 81 ..... دي آثرن اېچ
- 81 ..... يوازي نه يم
- 82 ..... سباؤن
- 82 ..... پيسې
- 83 ..... نفس
- 83 ..... يوه خطا
- 84 ..... عقیده زما د مینې
- 84 ..... شوک به واي د ناز غاړې ؟
- 85 ..... جنون
- 86 ..... رنده نړۍ
- 86 ..... ؟
- 87 ..... پښتو
- 88 ..... فاصلي
- 89 ..... ازلي ترون
- 89 ..... د رڼا ملگري
- 90 ..... د طلب تنده
- 90 ..... تپ د نامه
- 91 ..... تلکې
- 91 ..... آخري سندره

Khyber.ORG

- 14 -

دَ غَزَلِ بِرِخَه

نعتیه غزل

تڙي اروا یم ..... اوبېده غوارمه
تا ته د ژوند چينې درتله غوارمه

فقط مې ته زړه ته بياځې اوراځې
مقصد چې زه د ژوندانه غوارمه

بيخ شي لفظونه زما د ژبې په سر
ستا په بابت چې ژغېده غوارمه

خونبوم ځان هم وچه پانه لاکن
زه ستا په پنبوکې رغرېده غوارمه

تولې کره زلفي زما له سترگو د شپې
ځلنده لمره!! وينېده غوارمه

راکره په گوتو خپله لار اشنايه!
منزل ته زه شوق رسېده غوارمه

غزل

لاخو د باد مسته خپه يې ، چې په لاس نه راځې
لاخو جل نه يې ، فربنسته يې چې په لاس نه راځې

لاخو مې بخت دی ستا په وار باندي توریسپي ختلی
لاخو بيا ته زما نصيبه يې ، چې په لاس نه راځې

لاخو چرتو د سباؤن یم زه اخیستی په سر

لا خو بيا ته تېره لمحہ يې ، چې په لاس نه راځي

لا خو ځنگېرم شپه او ورځ ستا د يادو په تال کې
لا خو د شعر هغه مصرعه يې چې په لاس نه راځي

لا خو زه روند يم ، سترگې هسې تپوم درپسې
لا خو بيا ته خيالي وړانگه يې چې په لاس نه راځي

لا خو زه خپله په قفس کې د خپل شوق قيدي يم
لا خو بيا ته په ځان غره يې چې په لاس نه راځي

غزل

دا د مينې لپونتوب دی ، که جنون دی نه پوهېږم
زما د وينو سترگو خوب دی ، که ژوندون دی نه پوهېږم

پاڼه پاڼه غورېده کړم ، چې بنکلاؤ تخنوي ما
دا اثر د زلميتوب دی ، که افسون دی نه پوهېږم

څه سوب دی چې تاوېږم د لمبې غوندي له جوشه
زړه زما يو سوي چوب دی ، که مجنون دی نه پوهېږم

يو سپڅل په اور د مينې ، بلې خوا پسخوند او ظلم
دا عجبہ شان زياتوب دی ، که قانون دی نه پوهېږم

د يار سترگې په ما سرې وي خدای خبر چې مدام ولي
دا يې خوی د ماشومتوب دی که هسکون دی نه پوهېږم

تر سهاره په سرو او بنکو ټوله شپه رُونول شوقه !

له سکونه ياغي توب دی ، که مرگون نه پوهېږم

غزل

چې پلمه ستا د گودر يم ، نوهم بڼه يم
که په ژوند ژېر مازيگر يم ، نوهم بڼه يم

چې بې تانه رښتيا کېږي په سهار لا
که د خوب هغه منظر يم ، نوهم بڼه يم

چې مړې مې کچکولۍ سترگې په ديد وي
که دي بيا ملنگ د دريم ، نوهم بڼه يم

چې په سر د يار له خپله پخلا بخته
که ټول عمر مړور يم ، نوهم بڼه يم

چې زه شوق لا د زرگي په حبثيت ستا
که بندي ستا د خيگر يم ، نوهم بڼه يم

غزل

زه دي مزل کوم په پلونو باندي
ته مې ږدي پښې په ارمانو باندي

زه دي له لمره په خپل سيوري ژغورم
ته کړوي ما په اورونو باندي

Khyber.ORG

- 18 -

زه دي په لپو او بومه تنده
ته وژني ما په سراونو باندي

زه دي په مينه احساسات تخنوم
ته مې رډې مالگې په زخمونو باندي

زه په تا خورمه د زړه غوښې په شوق
ته کوي يه په وصالونو باندي

غزل

خوني دروغ شوله رښتيا د ژوند لا
چې باوري نه شوه يوساه د ژوند لا

ته د لمر سيال او زه د شپې علامت
تيارې ورکېږي په رڼا د ژوند لا

که وڅښمه سمندر په لپو
پاته به ترې وي اروا د ژوند لا

د زړه وينتل په بڼونه دی عجب
پلمه د ويرنکاري بنکلا د ژوند لا

شوقه ! د مرگ له فرښتې څه گيله
وايم چې بد دی نيت په تا د ژوند لا

غزل

تورپه تندي تپل څه ټوکه نه ده
د چا په نوم کېدل څه ټوکه نه ده

په زیږو کانو د حسرت ترچینې
د لڅو پښو مزل څه ټوکه نه ده

مازي د یار د موسولو په نیت
ټوکه په ځان کول څه ټوکه نه ده

پښتو وئیل خو دي آسانه لاکن
پښتو ته ملا تړل څه ټوکه نه ده

یوازې زړه په بدل چاته شوقه!
سرپه ورغوي ردل څه ټوکه نه ده

غزل

څوک چې د ځان گنیمه زه هغه پرېدی گڼي ما
پسڅوند وهي را باندې تل او لېونی گڼي ما

نه مې ربلېږي په یار غم او نه سختې د ژوند
که څه هم دای د لارې یو تېره ازغی گڼي ما

ناپوهه نه ده ، خو د نوې پېغلتوب د لاسه
نه پوهه وي په مینه ځان او نه سړی گڼي ما

زه بې د زړه وړ تېكوم ، خو دا كڼه غونډې ده
نه اورې زما د مینې ژغ او هم گونگی گڼې ما

مینه مې ټوکه سنجوي ، پوهېږم نه چې ولې
لا خو به وي خپله وړه او لا کوچنی گڼې ما

په ځان کې ورک دی هر سړی او ځان ځاني ده شوقه !
چاته به ژوند سپارمه زه ، څوک به زړگی گڼې ما

غزل

څنگه به لنډ شي په ستړیا دا د عمرونو منزل
په ستړي لار د ستړو ستړو ساعتونو منزل

دلته ژوندون هم بې قراره د قرار په لټون
سم له انسان سره کوي په سرو اورونو منزل

اوس خومې خپل خوشمې روح هم د الوت په تمه
د مرگ و خواته لنډوي د دې عمرونو منزل

په منډو ترنډو به ترڅو داسې کوم په هیله
د آرزوگانو په دې دشت د امیدونو منزل

په تورو شپو کې مې د غم ځوانې سرتورې تیارې
د سپین سهار په لور کوي د تورتمونو منزل

دلته به شوقه !! تری ته ترڅو په ترو لارو

Khyber.ORG

- 21 -

وَ هَرې تندی ته کوی دَ سرابونو منزل

غزل

یو ، غابو دَ وخت چیچلی یم په وار وار
بل ، نصیب خپل کړولی یم په وار وار

یو ، خوته لور یې دَ غرونو .. غرسنی یې
بل ، پښتو درته ترلی یم په وار وار

یو ، خو ستا مینې ویده کړمه په ویننه
بل ، دي خوب را پاسولی یم په وار وار

یو ، اهلې دَ رنجو په نیت هم تا یم
بل ، دي خپله خاک گنلی یم په وار وار

یو ، مې ته برخه گنلې دَ وجود یې
بل ، له خانه در وتلی یم په وار وار

یو ، وسواس دَ ژوند دی شوقه چې ما وژني
بل ، مرگي ژوندی ساتلی یم په وار وار

غزل

زه چې په تاباندې شیدا یمه ، لا نور خه غواړې
ستا په وجود کې چې فنا یمه ، لا نور خه غواړې

يو دي دَ ميني په لوظونو يم ولاړ لکه غر
بل دي لاليه په رضا يمه ، لا نور څه غواړي

ما خو هر څه درباندي و بائيلل په مينه مينه
زياته خو ستا په نامه پايمه ، لا نور څه غواړي

غم دي اشنا که خوشحاليانې نه پرېږدي وڅنگ ته
زه چې سوب ستا د خندا يمه ، لا نور څه غواړي

لکه مجرم زه لاس ترلي ستا په مينه کې نن
ويښته ويښته گوره رسوا يمه ، لا نور څه غواړي

اوري که شوقه ! د زلي غوندي هم کاني په ما
زه چې ملهم ستا د شفا يمه ، لا نور څه غواړي

غزل

چېرې د چا غريبي ، چېرې رسمونه د بنار
چېرې ستړيا ستوماني ، چېرې خندونه د لار

ورک به له يو بله کړي ، دغه تيارې ما اوتا
چېرې د غلا اشنائي ، چېرې وختونه د څار

څنگه به نه وي مانده مينه په تول د خلوص
چېرې دا زما بې وسي ، چېرې ظلمونه د يار

د ژوندانه فلسفه ... بنکاري دغه يو تپوس

چېرې خندا خوشحالي ، چېرې چُرْتونه د ډار

شوقه زړه کنبونکې سپرلې ليدل په وينه هم خوب
چېرې بنکلا کاغدي ، چېرې گلونه د ډار

غزل

زړه مې و سپرې زخمونه ، چې د شپې تيارې خورې شي
مړه مې هم شي حسرتونه ، چې د شپې تيارې خورې شي

تلوسې مې لکه ستورې ، وړاندې زما سترگو ته ټولې
واغوندي سپين کفنونه ، چې د شپې تيارې خورې شي

د مئين سړي په برخه ، په سوب د يار ناترسه
وي سلگي ، ويراو آهونه ، چې د شپې تيارې خورې شي

څوک په اوښکو ، څوک په مينه ، څوک د خپل وجود په وينه
بل کړي هر څوک خراغونه ، چې د شپې تيارې خورې شي

خان سره مې رڼاگانې ، يوسي ټولې آرزوگانې
پاته شوزه او غمونه ، چې د شپې تيارې خورې شي

خه دي شوقه په سکون کې ، رنگ ، رڼا او په ژوندون کې
تت کړي هرڅه تورتمونه ، چې د شپې تيارې خورې شي

غزل

که ژوندي ومه هم ، پښتو به کوم
که مرکېدمه هم ، پښتو به کوم

مازي يوه پلا د بخرکې غوندي
که برېښېدمه هم ، پښتو به کوم

قسم په خدای چې د پښتون په نامه
که گارېدمه هم ، پښتو به کوم

د باد و مخې ته د خلی په چم
که رغړېدمه هم ، پښتو به کوم

تر سیوري لاندې د اورو نو شوقه !
که اوسېدمه هم ، پښتو به کوم

غزل

شوندي د حالاتو کله نه شي موسولې څوک
غم د ژوند فطرت دی ، فطرت نه شي بدلولې څوک

سترگې خو مینې شي ناخپه په یو چا ، گنې
خان د خپله لاسه اور ته نه شي غورځولې څوک

پلو غوندي به پاته شي سپرې سپرې تر شا په لار
ژوند د تمنا تر منزل نه شي رسولې څوک

نن د تورو اوسپنو او کانو په قدرونو کې

ونډې له هيچا د خلوص نه شي خپلولی څوک

خپل ځان دي فنا کړه په وجود کې زما وپرېږه مه
بې له مرگه روح له تنه نه شي بېلولی څوک

ته خوار به ترڅو لټوي شوقه ! د سکون چينې
زړه خو هغه دشت دی چې بې نه شي اوبولی څوک

غزل

ټولې سرې سکروټې مړې شوې د ساره اور په يره کې
پاته نه شو تود خلوص زياته د مينې په جذبه کې

مازې ، يو بل خطا باسو د دروغو په خبرو
گنې غله يو مور له اصله د رښتيا په معامله کې

زما له سترگو که عکسونه بيرته وړان هم کړې لاليه !
ستا يادونه به ژوندي وي زما د زړه په جزيره کې

که شهيد هم شوم په مينه کې د يار په سر يه خلگو !
زما د گور سنخته به ښکاري ژوندي ياد په اديره کې

ته گنې خپله ښکلا ياره ! په څه د کانې کرښه ؟
داسې ډېر گلان وچ شوې دي د منې په غرمه کې

ښکاري شوقه ! د غمونو ما ته بېلې بېلې گونڅې
هر ساعت د گونځلکې زندگۍ په دې څېره کې

غزل

دَ خوشحاله ژوند په تمه کله چېرې کله چېرې
مړې بخت په اوږو وږمه کله چېرې کله چېرې

د خپل تږو حسرتونو د يو گوټ تسکين دپاره
زړه په لاس کې گرځومه کله چېرې کله چېرې

د يو گل وندارې ته په سپېره ويجاړه دشت کې
مړاؤې سترگې غږومه کله چېرې کله چېرې

زه هم ځانته شنه لوڅه يم په خیر د محروميانو
په سر خاورې بادومه کله چېرې کله چېرې

زه يو پاڼه ، وچه پاڼه ، د سيلۍ د مخې پاڼه
ځان د مرگ له پښو ساتمه کله چېرې کله چېرې

د بې کوره ژوند د لاسه په تودو غرمو کې شوقه !
ځانته سيوری لټومه کله چېرې کله چېرې

غزل

دوې لمحې مې هم بې غمه نه پرېږدي تنده او لوږه
ما په ځان پسې پسې تل زغلوې تنده او لوږه

لامې مړ کړه لويه خدايه ! لامې کاني په وجود کړه

چې نه دغه زندگي وي او نه وي تنده او لوږه

د ناترسه وخت خاپېرې زما په منځ لگي او ژاړم
خود به ژاړم، چې مې اوښکې ماتوي تنده او لوږه

نه خو کور لرم، نه کلی، نه مې بل ښکاره مسکن شته
لور په لور مې په دې ژوند کې گرځوي تنده او لوږه

په هر گام، په هره لاره، د انسان په برخه وي تل
ژړاگانې او غمونه، محرومي تنده او لوږه

راشه شوقه چې په گډه هغه ژوند ما او تا خپل کړو
چې همېش په يوه حال وي، نه لري تنده او لوږه

غزل

لکه هوا، په سرت گُلپېرې راته
وينم دي نه خو محسوسېرې راته

ويلې شوم زه ما ښام ته ستا د زلفو
ته لا په لمر حُسن کوکېرې راته

پام دي غلط په شاعري کړم څنگه
قسم په خدای ډېره يادېرې راته

کله رانجه هم شه په سترگو کې زما
ترڅو به زړه زړه کې گوتېرې راته؟

هرې څېرې ته شوقه گورم ځکه
چې په هر چا کې ته بنکارېرې راته

غزل

وينم له ځان سره سره زه همېشه ملگرې
د ورځې دا خپله سايه ، د شپې تياره ملگرې

لا خو بد بخته يمه زه ، لا به يم سوړ په خلوص
چې نه لرم خوا خوږې يار ، نه يو خوږه ملگرې

په هيله هيله د سپرلي مې ټولې پېغلې لمحې
د وچو پاڼو په شان شوې له باد سره ملگرې

زه هم هغه ، ته هم هغه ، خو نن د مينې په څير
نه شولو پاته زه او ته ياره ! هغه ملگرې

چرته چې ځم ، سره سره مې وي د سيورې په شان
د ژوند احساس او د مرگي يو وسوسه ملگرې

که څه هم بنکارم بې اشنا ، يوازي نه يم شوقه !
لرمه زه هم په جهان يو اندېښنه ملگرې

غزل

چرته جهان ، چرته د خوار اندېښنې

يو دَ ما بنام ، بل دَ سهار اند پښني

واي و ماته بڼه راغلي په خدا
دَ ژوندانه په هره لار اند پښني

چېرې به خغلي دا انسان له ژونده
پرته دي لورپه لورامبار اند پښني

سړي سړي نن ژړوي په سل ډول
يکې يوازې دَ روزگار اند پښني

لمحه لمحہ مي له وسواسه دَ مرگ
خي او راخي زړه ته دَ اړ اند پښني

دَ تللي درد دَ بيا راتگ په هيله
لوبوي شوق دَ انتظار اند پښني

غزل

تر خوبه لويه خدايه ! زه گالم خوږمني خړيکې
دَ سرو سرو پُرهرونو او دَ غم خوږمني خړيکې

ساړه ساړه آهونه او سلگي مي دي په برخه
که وينس يم که ويده يم، تل زغمم خوږمني خړيکې

خگپروي لرم له درده دوي شېبې مي آرام نه شته
په ما کې مسلسل کوي ماتم خوږمني خړيکې

زه هم د ژوند د لاسه په وجود لکه يو زخم
په خوږو کې راگېریم ، لوبوم خوږمنې څړيکې

د مينې له روميې ورځې په تاؤ د خپلو ساھو
تر اوسه لا د زړه ټکوروم خوږمنې څړيکې

لاڅه دي که يې وچاؤ دي سل ځايه د زړه غوښې
په برخه دي د شوق هغسې هم خوږمنې څړيکې

غزل

غم به تر څو دروي غرونه وايه؟
زما او ستا ترمنځ سکونه! وايه؟

چپ له ستړياؤ او له لوږو تندو
په تا کې نورڅه دي ژوندونه! وايه؟

راشه په مينه مې مرثيې کره جنې
غلا کوي څله زما خوبونه ، وايه؟

زه يمه شل په پښو او ته غرسنې
څه به مو يو شي قسمتونه ، وايه؟

په مورنۍ ژبه که شولې گونگي
شمه له دي څوک مني پښتونه! وايه؟

ترخو به شوق وي وچه پانه غوندي
نصيبه! خه شول بهارونه وايه؟

غزل

ستا په خېره د زلفو لوپږي سيوري
که ماڅيگر شو، چې خورپږي سيوري

بېلتون ديار نه دی عجب په ماښام
له سرتو هم په شپه بېلپږي سيوري

په پښو کې ستا ږدمه زړگی له خياله
که دېوالو خواته ټولپږي سيوري

چې لمر دی اور، نوبه په مخکې هم خود
سم له انسان سره سوځپږي سيوري

شپه که هرڅو وپروي سترگی شوقه!
رڼا ته بيا هم نه تم کېږي سيوري

غزل

لمده لمده غوندي په اوښکويوه سپينه خېره
گږي گږي، مخته راځي د چا غمگينه خېره

مينه خو پرېږده، اقرار پرېږده، چې په ترڅ کتوهم
خوله خوله شي د اشنا يخه واورينه خېره

ما دي په غلو سترگو کي غلا د ميني و نيوله
پته چي تا کره په پلؤ له ما سپور مينه خپره

کله سپور مي ، کله د لمر ، کله د ستورو په نوم
لمانم په مينه د بنائسته يار نازينه خپره

بنکاري اوس هم راته هغی لا د گمان په سترگو
د بُت په شان هغه گونگی غوندي حسينه خپره

شوق هم اکثره په خوبو کي منتظره د خان
ويني په اوبکو کي لمده د چا مسکينه خپره

غزل

اورې تر ټاک له خپله گائيه څله؟
جامې خيرې په ما اشنايه څله؟

هلته په سترگو کي گائېرې راته
دلته په ژبه گونگ شي وايه څله؟

که نصيب نه وای د ما پيانو ملنگ
کېردي به خيرې وای سل ځايه څله؟

د زړه په لورې هره تلونکي لاره
ازغي ازغي ده سر تر پايه څله؟

لوي لمنې که ډکېږي په خواست
منگول د شوق خالي ده خدايه ! خله؟

غزل

ته مې رُوح ، ته مې زړگي ، ته مې بڼه
له خپله ځانه ، ځانته ما نيږدې گڼه

خه به وکړي ، د غماز درانه ژغونه
که زموږ مينه شي په غوږ ورته گڼه

د وصال په تمه ياره ! ورځې شپې زما
د فراق په مېچن دومره مه اڼه

خپلو اوبنکو غوندي ما سترگو ککونه
د بڼو په چاڼ له درده مه چڼه

د وجود په وچ چمن شنبزه نه غواړم
بس سپرليه ! د زړه گل مې و سپينه

توري شپې که رُونول غواړې اې شوقه !
تر سپوږمۍ هم د درد اوبنکه وي رڼه

غزل

زړې کړلې حالاتو زما تورسري تلوسي
هغه له خپله بخته مروري تلوسي

د وخت په سترگو لارو ، په هر گام ، هره شپه
نوکان وهي ډوبرې سربېري تلوسي

همېش مي سترگو وړاندې د ټپي مارغه په شان
بې وسه ټپرې پري وزرې تلوسي

نه ځان سپاري و مرگ ته او نه توان لري د تگ
پرتې مي گورپه غاړه دي سپين سرې تلوسي

کله چې يرغل د محروميانو په ما وشي
هم ماتي مي په ملا شي زوروري تلوسي

وينم شوقه تل د زړه په خلاسو درېچو کې
د وخت و بنو لمحو ته منتظرې تلوسي

غزل

چې زما په وينو پرېمنځې منگولې
بيا به وبل ته نه کړې سرې منگولې

ستا د څپرې بنائست څه کم دی چې لا
د بوډی ټال ته اچوې منگولې

گوره چې زما په غم ، غمجنه نه شي
گنې په ځان به لگوي منگولې

ستا دَ نصيبِ کربنې له ما ژغېږي
له چا او چا به پُټوي منگولې؟

زړه که دي شوق ته ټالې نه وهي نو
خله په مخ له شرمه ږدې منگولې

غزل

کوڅه کوڅه د ژوندون سپېره پرته ده خوښې
لمحه لمحه د سکون په ویر اخته ده خوښې

د نوې ژوند په لانجواو د خلوص په زوال
خپره خپره د پرون نن غمزده ده خوښې

مینه رښتیا ده اشنا ، رښتیا پُټېږي کله؟
قیصه قیصه د مجنون ، گوره ښکاره ده خوښې

نه شته رښتونې خلوص ، ښکاري یوازې غرض
جذبه جذبه د تړون ، په خوند ترخه ده خوښې

د ورځې شپې تروصال ، شوقه په لار کې د عشق
شپبه شپبه د بېلتون ، په کچ اوږده ده خوښې

غزل

نخښې په لاره ستا د پښو غواړمه
خیالي اشنا تا له مودو غواړمه

مخڪه ٻي تا راته سوراورد ده خڪه
لاره آسمان ته دَختو غوارمه

زياته خوورڪ شومه له خانه زه هم
لابه ستا سترگي خوتر شو غوارمه

په ويينو سترگو ستا ليدل لڪه خوب
ورڪ دي دَخيال په جزيرو غوارمه

وخم دوه لاسه چي دَژوند له بناره
خود به مسکن په اديرو غوارمه

راشه چي خپل شو، له پرڏيئو شوقه!
پنستو به درڪرم، خو پنستو غوارمه

غزل

ڪله چي ژوند عبث دَمرگ يو وسوسه وگنم
نو خپل وجود هم په ژوندي خان اديره وگنم

بيرته راغبگره شي زما چيغه له هر لوري دَ غره
دا خپل احساس چي دَژوندون په تول مانده وگنم

اور اور بدن هم په دي خيال شي يخه واڙه زما
چي ڪله خان دَ لمر لالي سره سايه وگنم

Khyber.ORG

- 37 -

دَ سترگو وړاندې راته تت شي څرکېدونکي لمر هم
چې نصيبه د ژوندانه په ورځ ويده وگنيم

زړگي مې و غواړي چې اوبنکه اوبنکه شم په وجود
شوقه! چې ستا خيالي ماني هم کنډواله وگنيم

غزل

نه رسي سرته يو منزل يوازې
گران دى د ژوند په لاره تلل يوازې

لايې په گور کې، لا د کور په غولې
اوردى سوراوردى اوسېدل يوازې

يو وسوسې دي، بل د مرگ علامې
دى زنکدن شپه تېرول يوازې

که اوسېده کړم په جهان کې، نوڅه؟
بې تا خپل ځان گنيمه تل يوازې

په گوبى ځان خو هېڅ امکان نه لري
د غم په سپند کې ژوند کول يوازې

له ځانه لاس وينځل دى شوقه! فقط
بڅرکې غوندي غورځېدل يوازې

غزل

نه مې پرېږدي سيلۍ بادونه د سپرلي په غېږ کې
پاڼه وجود رغړم زه خوار د زندگي په غېږ کې

چا خوله خوبه ولاړ وليد د خپل خونې محل
اولاد چا کيږدی کره خيري ، بي وسي په غېږ کې

د پېغلتوب په هيله هيله زما ماشومه مينه
مړه په ارمان شوه له مودو د محرومي په غېږ کې

کله خوته هم غړوه سترگې سهار په سپېدو
ترخوبه بخته! توره شپه تا کړوي په غېږ کې

د هجر شپې ستا دي قسم وي په دې خپلو تيارو
خوب ته مې پرېږده ، چې ما يار ته وړولي په غېږ کې

و سپاره شوقه ! اُمېدونه هم و هغه کور ته
چېرې چې مرگ ستا آرزوگانې ويدوي په غېږ کې

غزل

له تامې ژوند ، له تا مرگي دى
بې تا مې کور هم کورکى دى

تمه له چا د خپلوى څنگه ؟
ما ته لا خپل وجود پرېدى دى

هرې قفس غوندي سيني کي
تندي نيولي يو زرگي دي

د يوه کور په غولي هم ... لا
خوک سکنی، خوک مېرني دي

هسي دي سترگو کي تلمه
گني خو زړه مې ستا مرئبي دي

په لاس کوي، که ماتوي يې
شوق د شيشي نازک بنگري دي

غزل

نه کړي ثمر دابي ثمره شينکي ونه د ژوند
تش په اميد پاي هر خبز، هره غوښتنه د ژوند

زرگيه! مه غواړه فرار، ته په کوگل کي بڼه يې
د بخت په تا دغه پيرزو شي، پيرزوينه د ژوند

تنده به وژني ما تر خو د آرزوگانو په دشت
کله به بخته! راکوي ما ته بلنه د ژوند

د بخت په دي يو خو گلرنگه دقيقو خه باور
يادبړي لار هغسي هم درسته ازغنه د ژوند

اريان په دي يم چي کوم کوم پرها به زه گندمه

Khyber.ORG

- 40 -

بنڪاري سل ڄاڻيه راته خيرِي دالمنه ڏڙوند

مه بلوه په خپل مزار شوقه! ڏاوبنڪو ڏيوِي
ڄوڪ به ڏگورله مري ڄه ڪوي پُونبته ڏڙوند؟

غزل

ڄڏاي دي را وباسه په فال ڏ مينِي
ڄي په تندي دي ڪنڀرڊم ڄال ڏ مينِي

دلته ڄو سترگي مېلمستياوي ڪوي
هلته په زره ڪي ڏي ڏو ڪال ڏ مينِي

ازغو په ڄوڪو ڏ مزل له جوړه
سترگي هم ڙاري لا په ڄيال ڏ مينِي

ڏ نفرتونو په ڏي سرو اورونو
ڄوني تورپري ڪال په ڪال ڏ مينِي

ستا ڏ ڄيالونو په ويدي نري ڪي
شپه او ورڄ ڄانگي شوق په ٽال ڏ مينِي

غزل

لرمه ڏ ڄيگر په نغري ڪي سره سڪروته
توده او ترڪڊلي ڏ زرگي وره سڪروته

Khyber.ORG

- 41 -

يو ڄل مڀي لا نصيب ڪرڻ ۽ سارو ڙوند ڪڍي خالق ۽!
هغه رنگه سور اور ، هغسي تاؤ ، هغه سڪروته

تر اوسه مڀي لوگ ڀري لا ڏ ڙهه ڀه پستو غونبو
هغه ڏ پخواني ميني ڀوه ڀوه سڪروته

يو ورڃ به ڀه وجود خيله ڀره شي له غروره
لاليه! خه پروا ده ، ڪه نن ڀي توده سڪروته

لمڍي سترگي به ستا ڇوڪ ڀه ڏسمال پاڪوي شوقه
هر ڇاڇڪي دي ڏ اونڪو دي ڀه شان لڪه سڪروته

غزل

تري اروا يمه ڏ ڙوند ، ما ڪي اوسڀري تنده
خومره چي ڙهه اوبه م ڪوم ، دومره زياتڀري تنده

خارمڀي ڙونده! ته ڀه تريخ ڄان دوني خور و لي ڀي
خدای دي ميرات ڪڙه، چي ڀه تاهم نه ماتڀري تنده

ڄنگه به زما تلوسي رسي ڏ مراد چيني ته
نه شته ڀه ما ڪي توان ڏ تگ ، ڀه ما غمڀري تنده

مه ڄغلوه ڏ ڙوند ڀه دشت ڏ امڀدونو اسپي
ستري به ڄان ڪڙي ڀه سفر ، سفر يادڀري تنده

تري آرزو يم ڏ خلوص ، لڪه سپڀخلي مينه

دَ چا په مينه مې دَ مينې نه ماتېږي تنده

غزل

کله دي نه وي دَ جسمونو تړون
که دائمي وي زموږ دَ زړونو تړون

تر څو به زړونو له اوږې راکوي
په سپين کاغذ دَ شنو لفظونو تړون

مرگی به څنگه ما او تا بېلوي
لرو تر منځ چې دَ رُحونو تړون

دَ سر لورې او دَ انا په غال کې
وَ خور نفرت زموږ دَ کلونو تړون

سپور که دَ باد په اوږو شي هم شوقه!
نه رښتيا کېږي دَ خيالونو تړون

غزل

زه دَ لېونتوب وَا انتها ته رسېده غواړم
ځکه خو دَ مينې وَا صحرا ته رسېده غواړم

مازې په دروغو دَ دروغې تسلی په نیت
خومره لېونی يم چې رښتيا ته رسېده غواړم

ځان پوهی کړه غمازه! په معنا د مجازي مینې
مه مې تره لاره ... گوره چا ته رسېده غواړم؟

مینه که گناه ده ، نو بیا گورئ غمازانوڅه؟
زه هم گناهگار یم و سزا ته رسېده غواړم

نه خو لېونی یم ، نه مجنون، فقط شاعریمه
تل په تخیل کې و ښکلا ته رسېده غواړم

غزل

ستړي زندگي ده ، که سترجنه لار
دا ... کړه وږه اوږده ازغنه لار

نه لري منزل د ژوندانه منزل
تش په وړاندې تله دي په غمجنه لار

نن سبا خو مینه د جذبې په څیر
ښکاري د اغراضو فریبجنه لار

ژوند لکه لوڅه زما و سترگو ته
ټول څیزونه هېڅ کړي په گډجنه لار

مخ په وړاندې تېرې شوې د وخت کلې
پاته زه تنها شوم په خوړجنه لار

کله به رسېږي و منزل ته شوق

ده ... ، تر لرې لرې ارمان جنه لار

غزل

د خوشي خيال په رنگه زه هم لپونتوب د لاسه
اوسم له خانه بې خبر د مئینتوب د لاسه

د نن په دې ناولې وخت او په لرې ژوند کې
خلگ سړی نه مني شوک د سړیتوب د لاسه

گیله به څه کوم له تا ، لا د گیلو نه بې اوس
وړم به دي هر زور او زیاتې د ماشوم توب د لاسه

ستری ستومانه شوم په ژوند ، خو د رنډاؤ په ځای
شومه ملگری د تیارو ، د یاغي توب د لاسه

دومره مجبور یم چې غندلی نه شم ظلم د یار
د خپلې مینې د جذبو د مرئیتوب د لاسه

بیهه د مینې شوه ارزانه په بازار کې شوقه!
نن د پیسو د ډپر لالچ او د زیاتوب د لاسه

غزل

مینه دي یاره ! څه جنجال شوه راته
چې دنیاگی هم خوب او خیال شوه راته

خله به نه زړېږم ستا په هجران
هره لمحہ چې په کې کال شوه راته

ستا په جنون کې ږومبۍ ورځ خو لاڅه
شپه هم اريانه زما په حال شوه راته

و رسېدمه و معراج ته د عشق
که رسوائي په تندي خال شوه راته

د شوق په سترگو کې لاهو انجلی!
هره نخره دي هم مثال شوه راته

غزل

نور مې په اوبنکو نه بلېږي خراغ
سهاره! رُون شه تېرېږي خراغ

د باد په شان ظالم غماز د مينې
په چا هم بل نه پيرزو کېږي خراغ

اې د امید لمره! سهار که په ما
نه شپه تېرېږي، نه رُونېږي خراغ

زما د وجود په وړان مزار کې همېش
غمجن زړگی لکه لوگېږي خراغ

د غم په شپه مې لکه ستوري په مخ

قطره قطره اوبنکې ځلېږي څراغ

تل د شهيدو آرزوگانو په گور
شوق هره شپه لکه سوځېږي څراغ

غزل

اکثره خو د مينې په درک د غوښې زړه
ما هم و ژړوي دغه کودک د غوښې زړه

بريښنا غوندي مې پرک وهي په تريخ مانده احساس
په هيله د ژوند پروت له غمه ډک د غوښې زړه

په ښار کې د سپين پوستو هريو موم غوندي سړي
کوگل کې گرځوي تر کاني کلک د غوښې زړه

تر څو به خوري څاپېږي د حالاتو په وور قد؟
دا زما يتيم بي کوره ، خوار هلک د غوښې زړه

په ژېړ ناروغه لمر د خپل لالي ساړه خلوص
بس مه چاوده نور شوقه دا گزک د غوښې زړه

غزل

عجبه ښهر ؤ چې نن يې خرابې لتيوم
تر خاورو لاندې يې زړې ورکې کوڅې لتيوم

Khyber.ORG

- 47 -

لکه يو ستري مسافر دَ اُميدونو دَ دشت
زه هم وَ خانتَه دَ دروغو حوصلې لتوم

ستا دَ غرض له بله اوره ، زه الوتی لوگی
اوس په فضا کې دَ وجود خس او خانې لتوم

شپه که سهار لري ، سهار جوړ کړه باداره په ما
زه هم له ستورو سره وينس ، سپينې سپېدې لتوم

تش دي په خيال تنده دَ رُوح زه ماتولی نه شم
ته خو سراب يې ، زه دَ خان ترې خپې لتوم

دَ پروني ورځې دَ عشق په بڼکلي بڼار کې شوقه
دَ آرزوگانو نړېدلې کنډوالې لتوم

غزل

کوي به څوک په پرېدی، ځلې څه باور
نه شته په ځان لا دَ شپې څه باور

لالیه ! پام کوه چې مات يې نه کړې
زړه خو شیشه ده، په شيشې څه باور

کله به وي جار جار او کله نفرت
په موسمي ډؤل يارانې څه باور

هر څه به خاورې شي له خاورو سره

په بنڪلې نقش، بنڪلې خپرې څه باور

ورک به له ځانه شي تيارو کي د غم
شوقه! راءه په توري شبي څه باور

غزل

د سترگو د بنو له غشو ځان ژغوره زړگيه!
په چل چل به دي مړ کړي، په ډپر پام گوره زړگيه!

وره غوندي دنيا به دي تباه شي له هوسه
په زور زور مه درزپره، په قرار بنوره زړگيه!

دا ستا خيرن وجود به په خلوص که خدای کولزه
وينخم په مينه مينه د آشنا توره زړگيه!

اريان دي په خپل ژوند کړمه، بادار دي تا ميرات کړي
دادومره ولي ديغ يې له دې خپل کوره زړگيه!

تاؤونه که د مينې د سره اور سهلی نه شي
بيا ولي د شوق غونبه سوځوي نوره زړگيه!

غزل

لا به د غم کڙي باربري کله؟
لا به د ژوند شونډي موسپري کله؟

Khyber.ORG

- 49 -

خوله خوله شو و سره لمرته انسان
لا به آسمان گوره ...، ژرپري کله؟

زياته خوزما حوصلې هم شلې شوې
لا به منزل سرته رسپري کله؟

رنا هم تته غوندي شوه د ستورو
لا به د شپې اوربل ټولپري کله؟

گوره.. چې اي سراب سراب زرگيه!
لا به ستا وچ کومې لمدپري کله؟

هره خپره شوه گونځې گونځې د ژوند
لا به د شوق احساس خوانپري کله؟

Khyber.ORG

- 50 -

دَ نَظْمِ بَرِخِه

نظم ۱

نعت شريف

چې د شپې له گڼ اوربله
د سهار خپره بنکاره شوه
نو د وازگو جوړ خدائيان هم
ټول په کوزو کوزو سترگو
په شيشه غوندي کورو کې
د غرور په دالان ناست ناست
په وړانگو د لمر شول ويلي

نظم ۲

ماتي خانگي

که څه هم
لوند دی حلق د ترو زرونو
د باراني سترگو په اوبکو باندي
که څه هم
روني بيندلي خولي
دي گرځېدلي د ماڼيانو خښتي
خو بيا هم
گوري ، تکه سره ده محکه
د ژوندانه تروني لاندې دلته
او هر زيارکش د ماتي خانگي په چم
په پرې پرې غاړه راټالېږي مدام
د قصابي د سره پسه په رنگه
چې گوټ گوټ وينې ځيني څاڅي کښته

نظم ۳

مره پلونه

دلته چې گام اوچتومه وړاندې
هلته مې سم دستي و زړه ته راشي
داسې يو سام
چې ما به مړ کړي مرگی
داسې يو وام
چې زه به هم خاورې شم
د باد په چم د تېر وتلو خلگو
چې لایې نخبې د پښو ښکاري په لار

نظم ۴

اور او اوبه

ياره ! مه پورې کوه اور
زما د زړه وړې نړۍ ته
گنې، زما دغه لوگي به
د اوبو ډکه وريخ شي
ستا په سر باندي د وسې
بيا به خپلې لمبې ژغورې
د باران له سړو خاشکو

نظم ۵

ژوندي مړی

سری مری دی دَ دَننه
تش وجود دی چي بنور پري
دَ هوا په رُخ هر کله
لکه مری په تابوت کي
په اوبو باندې خوا خوږي
راولي خپل اديري ته
له پرېدي لري ولاته

نظم ۶

خوک خپل، خوک پرېدی

توله لمن کرم له چا ، وَ غَزَوم چا ته لاس
خيني زبېنل کري وينه ، دَ چا په سترگو کي اور
خيني په خوئی فرېنتي ، دَ چا شيطان سکه ورور
توله لمن کرم له چا ، وَ غَزَوم چا ته لاس
خيني آسمان ته گوري ، دَ چا نظر دی په حان
خيني سپېره په خاورو ، دَ چا نوموړی دی شان
توله لمن کرم له چا ، وَ غَزَوم چا ته لاس
خيني خواره ژغېري ، دَ چا لستوني کي مار
خيني دي کاني په زړه ، دَ چا مثال دی دَ خار
توله لمن کرم له چا ، وَ غَزَوم چا ته لاس
خيني خېري لري سل ، دَ چا شېوه ده لبا س
خيني مانده دي په تول ، دَ چا کوته دی اخلاص

نظم ۷

حېرت وړې سترگې

پراخ تندي دَ سريتوب لا
گُونجِي گُونجِي دِي وَ گوري
نن په وير دَ هغو خلگو
چې په دغه اېتمې دور کې
لوړو تندو له سوبه
په تن بڼکاري تش هډو کي
وچ هډو کي ، وچ هډو کي
په مثال دَ هغو وَنو
چې خزان وي رېږولي
خو ، بيا هم دي حيرت وړې
هغو زړونو ته دَ غوښې
چې لږ هم دَ خلې هومره
بڼکاري نه پرې درېدې

نظم ۸

په شېبو کې دَ هجر

غواړم
چې ستا دَ ويده عکس په تندي
دَ خپل نامه و لگومه ټيکه
خو
چې نړۍ څوکه در وړم دَ قلم
ستا غنم رنگ نقشونه تت شي دُونې
چې دَ يو شنه وړو کي خال په گمان
ستا په څېره باندي اشعار و ليکم

نظم ۹ سل خېري

ستا په کانو به غمازه!
زما د زړه وره اينداره
کړيچې کړيچې شي ، منمه
خو ، دا ياد لره نا پوهه!
که مات شوی هر توکری
و ايندارې ته مونږي
نو کوربه مې د زړگي هم
سل خېري شي زېږولی

نظم ۱۰ تسليمي جذبي

اوس به لا ما بېرغ په لاس
په غال غال
د پښتنې مينې په نوم اخيسته
ستا د زړه مخکې په خپل واک کې گله
چې مرامو سترگو دي له ما د مخه
په خوبولو
او په مړو مړو کتو
زما د زړگي ټولې غښتلې جذبي
د بې همته عسکرانو غوندي
يوه يوه ځانته تسليمه کړله

نظم ۱۱

کور کور یو مزار

لا تر خو چي
د تُکريزو په ارمان کي
د پښتو ناوې
په اور سپڅلي لاسونه
نو تر هغو به
کور کور د پښتانه هم
لا په سيورو کي
د سرو شنو بېرغونو
بنکاره کېږي یو مزار
و نور عالم ته

نظم ۱۲

بي حسه د پوال

لاري لنډه پږي
ورخ په ورخ لگيا دي
د شنه آسمان
او سپېرې مخکې تر منځ
خو فاصلې
پرته هغسې دي لا
د زرو تر ميانه
د غوښينو خلگو
چې بنکاري هر يو
په خپل ځای باندي بنځ

لکه

دَختو جور بې حسه دېوال

نظم ۱۳

ويدې لمحې

ما خو خوبونه ټول
په ټکي ټکي
رښتيا کول په سپينه ورځ درباندي
ځکه مې سترگې هم رومبې له خوبه
را وينډولې ستا په عکس هر سهار
او لټولې به ما تل معناوي
غرسنۍ پېغلې!
په نقشونو کې ستا .. ،
خو چې خبر په حقيقت شوم کله
نو د خپل ژوند وينې لمحې لا راته
ويدې ويدې غوندي محسوسي شولې

نظم ۱۴

پښتني هوډه

اې د سپېره منې ناترسه سيلۍ!
اې ټکې سرې او زورورې سيلۍ!
بلد يم ډېر بنه له تا
چې رېږواي شې پانې
وړاي او راوړاي شې وريغ
او هم له رېگه درواي شې غرونه

منم منم
دا به دي هم و منم
چي دُورواي شي خوري
زما دَ بي حسه سرت په قبر باندي
او نرولاي هم شي
زما دَ نامه ولاړه سپينه كتبه
خو ،

دومره واوره اي غاوري سيلی!
ما هم خيښلي دي شودي دَ موركي
زه هم يو خوان دَ پښتني هوډي يم
نه يم گوبي دَ اوبو
او نه كيږدي يم چي به خيرې شمه،
نو خكه پوهي شه چي وژلي نه شي
په زور دَ مستو خپو
زما دَ اميد بله روښانه ډيوه
تر سپين سهاره پوري
او لا تر هغه دمه
چي پورته شوي نه وي
په ما پسې لاسونه

نظم ۱۵ رسوائي

يو نوم دی چې يې وينم
خای په خای پر د پوالونو
د خپل نوم سره ليکلی
لکه زه او زما سيوري
چي په يو بل پوري اړ يو

خو تر شا چې لار ته گورم
بنڪاري زما پلونه يوازي

نظم ۱۶

دَ ضمير ژغ

هغه يو ژغ چې زما تر غورږه راځي
له سترگو سترگو مې خوبونه شري
تل مې د شپې وينن تر سهاره ساتي
هغه يو ژغ چې زما تر غورږه راځي
ما د ژوندون په تقاضو خبروي
هم مې د وخت په زولنو خبروي
هغه يو ژغ چې زما تر غورږه راځي
ما ته سبق د سپریتوب راكوي
ما ته لار ليكه د رښتيا رانباي

نظم ۱۷

دمامي

سترگه سترگه
گنډل شوي په بنو ده
ژبه ژبه
چيچل شوي په غاشو ده
لاس او پنبې هم
ماتي خانگي دي، چې خانگي
لنډه دا، چې
ور د کور کور دی ترلی

خوپه بنار کي
دمامي د خپلواکي دي

نظم ۱۸ شلي پښي

لاري د احساس دي
که رگونه دي د وينو
چي د زړه له کوره وځي
د رنځونو و نړۍ ته
هم په و بينه
هم له خوبه
خو، چي وخت د منزل راشي
نو دا غبرگي پښي شي شلي

نظم ۱۹ پلمه

څنگه دي و شرم له وينو سترگو
زما د ماشومي مينې
ځوان ځوان خوبه!
ستا د نړۍ په هر هر کاني بنکاري
زما د نامه سره ليکلې، گوره
هغه يو نوم
د هغې لورې هستۍ
چي دی پلمه د شاعري و ماته
چي دی پلمه د زندگۍ و ماته

نظم ۲۰

خه شوه پښتو؟

خه شوه پښتو؟ غواړم ځواب د دنگو غرو زامنو!
هغه پښتو توره، توپک او چې وفا يادېده
هغه پښتو بښگره، پت او چې حياء يادېده
خه شوه پښتو؟ غواړم ځواب د دنگو غرو زامنو!
هغه پښتو، چې په معنوي توگه وه ژواک او ژوندون
هغه پښتو چې خال او خط وه د ځلاندي سباون
خه شوه پښتو؟ غواړم ځواب د دنگو غرو زامنو!
هغه پښتو چې کابو بوټو او شنيزو وئيله
هغه پښتو چې اباسين او سپلا بو وئيله
خه شوه پښتو؟ غواړم ځواب د دنگو غرو زامنو!
هغه پښتو چې ژغېده به تناگانو غوندي
هغه پښتو چې پر کېده به برېښناگانو غوندي
خه شوه پښتو؟ غواړم ځواب د دنگو غرو زامنو!
هغه پښتو چې وه تور سرو ته پېزوان او والي
هغه پښتو چې وه ځوانانو ته سدری او خولی

نظم ۲۱

هغه هم ته وي

چا، چې تر زړه راجوړولې لارې
لا، چې د چا به ما څارلې لارې
څوک چې و ما ته تر جهانې راتېر
هم تر خپلوانو، هم تر ځانه راتېر

دَ چا په ياد چې مې باڼه غورځېدل
دَ چا په نوم چې مې وپښته درېدل
لا، چې ليدل مې تل خوبونه دَ چا
هغه هم ته وي، بل څوک نه و اشنا

نظم ۲۲

پت لمر

ما هم غوښتل
چې شينکې خال و وينم
دَ خپل زرگي دَ مېلمنې په تندي
چې زه يې سترگه بولم
دَ رانده بخت
هم دَ شپې شپې ژوندانه
له تورپېکي پت
دَ ورک ورک روڼ سهار
خو، درېغه درېغه په منزل کې دَ ديد
په نيمه لاره مې ویدې شوې سترگې
په انتظار دَ يوې مستې خپې

نظم ۲۳

سپينې ماڼي

دا دَ واوړې سپين کورونه
چې مونږي و شيشو ته
ټولې خښتې يې دَ خوڼو
لا خو دي دَ زيار کښانو

دَ محنت دَ خولو خاڅکي
لا خودي دَ يتيمانو
لپه لپه يڅي اوبنکي
لا خودي دَ مظلومانو
تکي تکي وچي وينې
بس ، که لږ هم ژړي تود لمر
کښته راغلي محکي خواته
نوي گوري چي ويلپري
دپوالونه خپل تر خپله

نظم ۲۴

اورد منزل

زما او ستا تر ماښن
هغه دَ درو لوستو وړه فاصله
دَ کمکي ميني خوانپدو په هيله
خوني اوردده شوه ، گوره
چي تريو بله رسيدو له مخه
ما او تا دواړه گرانې!
دَ لپوني خواني تر ټاک واوينستو

نظم ۲۵

زړه

نرېدلي دپوالونه جوړ شي بيرته
رژېدلي خانگي هم ونيسي پانې
خو ، يو دغه اوږ مارغه دی

چې ټپي شي
د نفرت په يوه تريخ کاته هم دوني
چې وزر کله تلي و الوتو ته
نو اندام اندام يې و ژاري له خوږو

نظم ۲۶

يوه پوښتنه

که هر انسان په ژوندانه کې خائنه
لري په ژوند باندې حق...
نو، دا پوښتنه کوم
چې څوک دی هغه ماشوم
د سړي زوی دی که يه؟
چې په ټولنه کې نن
په تشه خپته او په وچو شونډو
خوار او ناهيله غوندي
د ساتبري او کور کيانو په ځای
له بودگانو سره
د يو بوده په رنگه
په امبارونو باندې
گرځي خواره لټوي

نظم ۲۷

سترگې

خوني ويدي سترگې
په تک ژېر سهار

سمې له خوبه وينېدو څخه بيا
د ورك تعبير د لتولو په ځاى
په خپلو اوښكو تور باڼه پرېمنځي
خونې او مې سترگې
په سره غرمه كې
د لوړو تندو د وژلو په نيت
د ستري زيار په وينېدلو خولو
سوځوي خپل نازك او وچ وچ لېمه
خونې بنائېسته سترگې
په ضد د تيارو
له توربخون غوندي رومي ماښامه
په ځاى د اوښكو د زرگي په وينو
بلوي ټوله شپه ډيوې د حسرت
خو، درېغه درېغه
بيا هم نه شو راوينس
ويده نصيب د دغو خوارو سترگو
چې د ژوندون څېرې له ورايه په كې
په نوې نوې رنگ ځلېږي هميش

نظم ۲۸

په ځله يوه او په زړه بله

لارې اوږدې دي خونې
دلته د زړونو تر منځ
چې، د امکان اسپې هم
بنكاري پرې ستري ستري
خو، بيا هم سترگې ويني
دغه غور ژبي خلگ

د بېل بېل کلي خلگ
ارکيه په سلو رښتو
لکه کړی د زنجير

نظم ۲۹ قلم

که خبرې کړي لاسونه
نو، به و منمه دا هم
چې يې نه شي رنگولی
د بخت کړنې له ورغوي
نه د وخت سيلی بادونه
نه د اوبنکو سپلابونه
نه باران باران چرتونه
لاکن بيا هم په تندي زما
شي راغونډې يو خو گونځې
چې قلم و وينم کله
په درو گوتو کې د ها لاس
چې په کښلو د خو ټکو
يدلوي رابدلوي تل
ليکل شوي قسمتونه

نظم ۳۰ گونگی مینه

چې زه بلنه درکول غواړم د مینې اشنا!
ستا د بنائيسټ په نظارو کې په کتو شمه بوخت

نشہ نشہ شم او پہ تا کي پہ چرتو شمه بوخت
چي زه بلنه درکول غوارم د ميني اشنا!
له ډېره وهمه و رپېرم او خوله خوله شم
و سوخم اور غوندي په خان کي او يره يره شم
چي زه بلنه درکول غوارم د ميني اشنا!
راته خرگند شي ستا په سترگو کي انکار له ورايه
په خاي د ميني د نفرت يو تريخ اظهار له ورايه
چي زه بلنه درکول غوارم د ميني اشنا!
بيخ شي لفظونه بيرته ټول په سر د ژبي زما
حکه چي مينه وي گونگي ، نه شي کولي وينا

نظم ۳۱

بخرکي او يري

د بنائست دغه بخرکي
چي له اوره د خواني ستا
تل د ماتو ستورو غوندي
يوې بلې خواته غورخي ،
هم دغه رنگه به ډېر ژر
د غرور په نغري کي
په لتون د سرو سکرو ټو
مړي ايري د دي وختونو
ولري را ولري ته

نظم ۳۲

د سبا په آينو کي

دَ پرون بڼکلي مخونه
که نن گونځي گونځي بڼکاري
نو بايد چي دَ نن ورځي
ځلنده بنائيسټ لرونکي
چتي پېغلي او ځوانان ټول
خپله خپله سر دَ پاسه
دَ غرور بڼکرونه مات کړي
او په دې حقيقت پوهي شي
چي هغوي به هم بڼکار پري
دَ سبا په آئينو کي
لکه وچي شاري ونې

نظم ۳۳ خالي ځانگو

امېلونه دي دَ کرکو
که هغوي هم
يو په يو راته پئيل
په تار دَ مينې
نو دي ځله دَ نامه لاکټ
په جار جار
راپه غاړه کړو په خپل لاس
دَ زړه سره!
چي اوس هم گوره لا ځانگي
په سينې زما
دَ خالي ځانگو په رنگه
دَ يو کونډي

Khyber.ORG

- 69 -

نظم ۳۴ وام

راغزېري زما په لوري
يو تک سُور او تر کېدونکي
د سکروټې په شان بل لاس
هم په ويينه
هم له خوبه
خو، چې زما تر مری رسي
نو باڼه پرې ونښتېزم
په وړو وړو سلگيانو

نظم ۳۵ څه تمه؟

خپله سایه مې هم يوازې پرېږدي
چې د ما بنام زلفې خورې شي په لمر
ته خو خراغ لا د بل کور يې اشنا
له تا به تمه د رڼا څه کوم؟
له تا به تمه د وفا څه کوم؟

نظم ۳۶ د خپله لاسه

بخت په ما پورې گرم نه دی
نه وختونو يم ترټلی

ما خو خپله د خپل لاسه
د ماشوم زرگي په خوبه
د يو چا په خوا خوږي كې
په صله د خوږې مينې
په اثر د مرامو سترگو
د سكون ډك ډك جامونه
چپه كړي دي پخپله

نظم ۳۷

بېلېدل گران دي

چې د آشنا د هېرولو په نيت
په واښ د صبر خان ترمه خونې
او لا يې عكس عكس پرېمنځل غواړمه
د خپلو سترگو له ايندارو څخه،
دوني مې زړه شكوي تنيانې ورته
او رابنځېږي له اوله هم زيات
لكه په خوزو پېچل شوي وربښم
چې خلاسوي يې څنگه څنگه په پام
هغونې دوى په كې اړكېږي نور نور

نظم ۳۸

عدالت

زرگي خو غواړي مدام
چې د مارغه په رنگه
بالا بالا الوتى

او دَ بورا په چم يې
گل گل بنائيسټ خټلی
دَ ژوند له هرې خانگې
خو، وينس ضمير يې تړي
دَ فرار لارې ټولې
په دليلونو باندي
حکله خو هر انسان دی
حائته ياغي هم خپله
حائته قانون هم خپله

نظم ۳۹ هکله

دا چي دَ غره له لوري
بيړته ورغبرگه شي ژر
کلکه هکله دَ شپون
نو دغه لوڼې، زامن
دَ دنگو غرو هم بايد
چې ژبې و نه تړي
دَ بودگانو غوندي
که سربيره پښتو
په چينغو چينغو له دوي
غواړي دَ سر پروني
نوټ: هکله) په ترينو پښتو کې چينغه ته واي)

نظم ۴۰ لتون دَ سيوري

وړاندې په لاره د ژوند
اوچتوم گامونه
تش په دې هيله همپش
چې زه به هم وسا کړم
کله په يخ سيوري کې
ستريا د ستري وجود
خو، د دې وخت ناترسه
تودو تودو غرمو کې
نه بنکاري چېرې راته
له پايو ډکه ونه

نظم ۴۱ اشتهار

هغه حياء او د حياء مجسمه
هغه د کور او د عزت مېرمنه
د نوې دور له تقاضو سره نن
خومره بېباکه غوندي
سترگو ته وړاندې وړاندې
لکه لېبل د شُهرت
لکه تائيتل د کتاب
د خپل بنائيسټ په سوب
د ژوندانه په بناړيو کې بنکاري
د هر بازار په دوکانو کې دلته
د شرافت په لمن
د پېغلټوب او بې شرمۍ اشتهار

نظم ۴۲

دَ وخت زلزلي

کريښې دَ لاس وي
بېلې بېلې لاري
دَ ليکل شوي نصيبي منمه
خو، چې منگولي دَ چا ډکې وي تل
دَ ارمانوپه خاي
په سرو تياکو
نو، دَ هغوي دَ ختو مېني خله
نړوي هر کله دَ وخت زلزلي؟

نظم ۴۳

خپلواکه کوچي

په زړه منگولي لگول دَ کوچي
خپه دَ باد نه ده نيول
نو څه دي؟
چې دَ نازکو بوريکيانو غوندي
تل په ټولي کې له همزولو سره
دَ ژوندانه دَ هر ماښام دَ مخه
کله په دشت
کله لمن کې دَ غره
خپلي کيردياني دروي په اوبو

نظم ۴۴

برخي

ته هم ويده شه زياته
اي د ويده بخت سر ته ناست زرگيه!
ويده وي مري د گور
او مري نه شي ورکولای چاته
برخي د ژوند هيڅکله

نظم ۴۵

کرنبي د يار په نامه

بي تا مانده د ژوند په تول يم حکه
چي ستا له جوړه سترگه سترگه شومه
لکه خوره وره بنکلا د سپرلي
چي په اوو رنگو کي سترگي گتبي
خو، د زرگي په برخه تل وي تيارې
بي تا مانده د ژوند په تول يم حکه
چي ستا له جوړه شومه سيال د خلگو
لکه سره خوانه يينبدلي وينه
چي په رگو کي وي د ژوند علامت
خو، هسي بنکاري سره سياهي د قلم
بي تا مانده د ژوند په تول يم حکه
چي ستا له جوړه خريکه شوم د پرهار
لکه تپره تپره ازغي د بوټو
چي پاملرنه د گلونو کوي
خو، پرانوي د احساس لاري په درد
بي تا مانده د ژوند په تول يم حکه

چې ستا له جوړه تکه سره غرمه شوم
لکه وختونه دَ اور اور پېعلتوب
چې دَ وجود غوښه په تاؤ ويلوي
خو ، سوځېده لکه ققنس له ځانه
بې تا مانده دَ ژوند په تول يم ځکه
چې ستا له جوړه ژوند ته لارې غواړم
لکه دَ بر بېوان تنها مسافر
چې لتوي خپل بې درکه منزل
خو ، فاصلي دَ محرومي اوږدې دي
بې تا مانده دَ ژوند په تول يم ځکه
چې ستا له جوړه يم لاهو په ځان کې
لکه تازه غوندي يو مړي دَ گور
چې ورته پورته وي لاسونه همپش
خو اديره کې نه وي نخښې دَ ژوند

نظم ۴۶

ويښه شپه

سر دَ پاسه دا رُون ستوري
بل څه نه دي ، سرې بخرکې
چې له اوره دَ هجرانه
الوتلي وي آسمان ته
هم په دې خو حسرتونه
په اوږو دَ اميدونو
دَ سهار په هيله ستري
دَ وچ بوتي په چم سوځي
دَ بې خوبه سرو سرو سترگو

نظم ۴۷

ترانه دَ ياغي ميني

دلته خو سترگي او اينداري وورِ نظره بنڪاري
دلته تيارِ دَ بيلتانه له مازيگره بنڪاري
دلته گرپوان وي دَ غماز په لاسو چاک دَ ميني
راشه چي جوړ ڪړو په يو ستوري خپل وٽاک دَ ميني
دلته کاختي ده دَ سکون ، وختونه سوخي په اور
دلته آثار نه شته دَ ژوند ، بنڪاري کور کور لکه گور
دلته سري سري اويبستي دي تر ٽاک دَ ميني
راشه چي جوړ ڪړو په يو ستوري خپل وٽاک دَ ميني
دلته په لارو زيزه کاني او ازغي پراته دي
دلته خو خلي په هر گام دَ محرومي پراته دي
دلته باران ته دَ خلوص تري دي خاک دَ ميني
راشه چي جوړ ڪړو په يو ستوري خپل وٽاک دَ ميني

نظم ۴۸

کور کی

خوني به بنه واي که مورِ خپله بیره
هغه گري واي نرولي هلته
له خاورو جوړ هغه کوچني کور کی
هغه زمورِ دَ ناو کيانو مسکن
چي ما او تا جوړ ڪري و په مينه
دَ ماشوالي په تودو غرمو کي
اڀ دَ غريزي سيمي پبغلي جلي!
نو به هيڅکله گر خپلي نه واي

هغه ناورانه کور کی د یادو
په تا چارپېره لکه شپول د شپورمی
او نه به ما وای سنجولی کله
دغه ستا کور د ارمانون زیارت

نظم ۴۹

ژوندی ادیره

دا خو گنه ادیره ده
چا وئیل چې بناریه ده ؟
دلته دي ټوله قبرونه
نه بازار شته ، نه کورونه
مړ احساس دی ، مړې مړې سترکې
مړې جذبې ، مړه ضمیرونه
هر سړی دی کفن کنبونکی
حکمه ژوند په کې ساه اخلي
هم په هر گام دي ولاړي
فرېنتې د مرگ خار مړي

نظم ۵۰

خیالی ترون

اې د آشنا په باب د وینې خوبه!
کله خو ته هم شه رنبتیا په هېره
چې زه هم و وینم د سترگو وړاندې
د خپل خیالی یار نالیدلې سترکې
چې مې زرگی تخنوي

چې مې اروا موسوي
هوکه ، هغه چې تهمتي يم باندې
له ننه نه ، زما له ژونده راهسې
خو ، بيا هم نه شوې ټولې
گنې تيارې د هجران
او نه سهار شو کله
زما په دې شپه غوندي ژوند

نظم ۵۱

مینه

مینه جذبه ده منم
مینه کنه ده منم
مینه رنده ده منم
مینه کتاب دی د ژوند
مینه نصاب دی د ژوند
هر څه هر څه ، خو انقلاب ده مینه
پښتني هوډه ، مست سېلاب ده مینه
غرونه د وخت دي ورته لوتې لوتې
د روایاتو پرې پرې دي ورته
مرگی هم ځان په گوتو نه ورکوي
حکله خو هر مئین زړگی وي ياغي
او د ياغي جذبو له اوره امان
چې ... په سره تاؤ کوي خوله په کانو
هوکه ، په هغه کانو
چې د زلی غوندي ورېرې په دوی

نظم ۵۲

دَ گل په نامه

ويارمه زه په ازغي خان هر کله
حککه چې اي ناپوهه بنکلي گلہ!
پاي له ژونده د فنا قدرونه
پاي له خاورو د بقا قدرونه
پاي له کانو د دُنيا قدرونه
پاي له شپي د سپين سبا قدرونه
پاي له خيرو د بنکلا قدرونه
نو، ته هم پوهی شه که دانا بي گلہ
گلہ! که گل بي، نو له ما بي گلہ

نظم ۵۳

پت پُتانهي

حِينِي سترگي دي
چې ما د ورکو غواړي
حِينِي سترگي دي
چې زه بي ليدل غواړم
خو
نه لاره د طلب رسي و سر ته
او
نه دغه پت پُتانهي زموږ تر منځه
دروي د صبر جگ جگ د بوالونه

نظم ۵۴

پښتنه پېغله

ته په خوئی د غرسنی یې ، تا په کوم نامه و ستایم
ته باران یې ، ته سیلی یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟
د پتکي شمله ده هسکه ستا له جوړه د پښتون پلار
ته په بنځه ځان زمري یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟
ستا د سترگو په حجرو کې د خلوص مېلمانہ اوسي
ته نرگارې انجلی یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟
ستا په مینه کې پښتو ده ، ما ته نه منې له مرگه
ته هم لور د ملالی یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟
له بنگر ټیو او له گوتکو ، خوښې دي په لاس بېړۍ ستا
ته بېرغ د خپلواکی یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟
ستا خدا ده د ژوند زېری ، ستا په خشم کې مرگی پت
ته وږمه یې ، ته سیلی یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟
ستا په ژغ کې خوږ سرور دی ، خوند کوي تل ژغېده ستا
ته نغمه یې ، ته شپېلی یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟
ستا چې پت وي تر څو پورې د حیا په پلؤ مخ لا
ته اومه غوندي غوتی یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟
وچ دي شي هوس د ستورو ، چې به ستا وړاندې ځلېږي
ته سکه خور د سپوږمی یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟
ستا بنایست دی له فطرته ، و نخر و ته دي حاجت څه
ته بې تاجه هم رانی یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟
ستا شېوه هم لکه شمعه د تیارو په ضد سوځېږي
ته ریا د زندگی یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟
هیڅ دي هرڅه بې تا دلته ، که اینداری دي که سترگې
ته د ژوند اصل ستنی یې ، تا په کوم نامه و ستایم ؟

Khyber.ORG

- 81 -

شوق هم ستا په تصور کې ، تر مری نیسي غمونه
ته سوب د سوکالی یې ، تا په کوم نامه و ستایم؟

نظم ۵۵

دي آثرن ابج

د پرون ټوله خوبونه
ټول سوچونه
ټول خیالونه
نن رښتیا د ژوندانه شول
اربی له حرکته
د اپتم له برکته
خو ، مرگی ، هغه مرگی دی
چې د جین بم په وسواس یې
د روبات غوندې انسان هم
په خپل غم دی لا نیولی

نظم ۵۶

یوازي نه یم

یوازي نه یم ، اندېښنې لرمه
د زړه په سر بلې لمبې لرمه
خکه خو کله خوب له خوبه گرځم
کله د شنې لوخړې غوندې ترځم
لا د تیارو د یو ملگري په چم
په هر دویم قدم د ورځې پرځم
یوازي نه یم ، وسوسې لرمه

ځانته چارپېره خو ساي لرمه
ځکه خو کله له خپل سيوري تېستم
کله له وامه دلې دُوري تېستم
د مرگ له خلې او د اجل له گولې
له ښاره زه د غره په لوري تېستم

نظم ۵۷

سباؤن

د پروني شپې
د ښايسته غوندي خوب
که تعبير نن وگنيم
نوبه د ژوند
په غم لړلي لمحو
او چارپېرچل کي د وخت
زه خوار په وړي خپته
ولرم هيله په څه
د خندي سباؤن؟

نظم ۵۸

پيسي

د سهار له لمر ختو
د ماښام تر خورېدو
ټول اقدار د ژوندانه
ورکړه راکړه بد او ښه
گوا هر څه او تقاضي

نن سبا بنڪاري پيسې

نظم ۵۹ نفس

هغه سڀي
هغه نوموڙي سڀي
هغه غبنتلي سڀي
چي ما ترخان دباندي
خپل چارپپرچل کي چپري
نه ڪرو موندو ڪله هم
هغه سڀي
هغه غاوره سڀي
هغه جابره سڀي
نن ورڇ په خپله بنه
ما په خپل خان کي وليد
د زره په سترگو باندي

نظم ۶۰ يوه خطا

ڪشڪي زه رومي خبر وای
فقط دومره
هوڪه ، دومره
چي يو ورڇ به زه او زره هم
سم سره له آرزوگانو
د دي خپلو سرو سرو او بنڪو

په سېلاب کې و يهېږو
لکه ختې
لکه شگې
او لا خر کچه کورونه
نوبه نه وای ورگډ شوای
کله هم داسې په مينه
زه د مينې و درياب ته
لا د هغو ښکلو سترگو
د ځمار ډکو چينو ته
چې تر ننه يې نشو کې
لامبوزن لامبوزن ښکارم

نظم ۶۱

عقیده زما د مينې

چې له خدائيه که بل چا ته
اجازه د سجدې وای
نوبه ما وای لگولی
خپل تندى و هغه يار ته
چې هم خپله تل ولاړوي
و بتانو ته خاورو
لاس نرلی لاس نرلی
د اغراضو په مندر کې

نظم ۶۲

څوک به وای د ناز غاړې؟

څوڪ به واي دَ ناز غاړې ؟
دَ ساه گانو په دې لوبه
چې ياد پرې په نامه ژوند
خو بڼكار پرې دَ خوب غوندي
خاورې خاورې
سپېرې خاورې
څوڪ به واي دَ ناز غاړې ؟
دَ اُمبند په وړېمو باندي
چې بڼكلاوې زېږوي تل
خو څكلى يې څوڪ نه شي
لكه زهر
تراخه زهر
څوڪ به واي دَ ناز غاړې ؟
دَ وختونو په دې ناوې
تر سپرلي چې هم ده بڼكلي
خو همپش له غمه ژاري
لكه كونډه
خواره كونډه
څوڪ به واي دَ ناز غاړې ؟
دَ دې ژوند په موسمونو
چې بدلېرې رابدلېرې
خو سكون په كې هغى لا
همپش بڼكاري
يو پوښتنه

نظم ۶۳ جنون

ورک یم له ځانه زه په تا کې دُونې
د انتها ، چې انتها ده ځونې
خو بیا هم زه د ویده بخت له جوړه
په وینسه لرې یم له تا هغونې
ورک یم له ځانه زه په تا کې دُونې
چې زما د فکر ژورتیا ده ځونې
خو بیا هم زه د سترگو وړاندې مدام
بنکارم بندي د خپل وجود هغونې

نظم ۶۴

رنده نړۍ

لمر که خپېږې که ډوبېږې
خو دا ځونه
د زړه ځونه
لکه تور لحد د مړې
چې وړانگه هم د رڼا لا
نه شي کنبلی ورته لاره

نظم ۶۵

؟

يو خواته مري
سړی سړی له تندي
و یوه گوټ ته
د خواهش د چينې
او بلې خوا،

دُوبېرې بښځه بښځه
په خپل اوبه غونډې وجود کې خپله
لکه سُوروی کشتی
په شنه درياب کې

نظم ۶۶

پښتو

هغه څوک ده ؟
د چا لور ده ؟
د چا وينه ، د چا خور ده ؟
چې په سرو سرو اوبښکو ژاړي
سر بېره ، در په دره
د ژوندون لارو کوڅو کې
په مخ لُوڅه
په پښو لُوڅه
په زړو څيرو جامو کې
سرگردانه ، پرېښانه
په وجود سترې ستومانه
له خپل ځانه بې خبره
له جهانه بې خبره
د بې رحمه وخت په لاس کې
لېونۍ سپېڅلي غونډې
په ارمان کې د نکريزو
بېغلنوب بائيلي زړېږي
په فرياد فرياد ژغېږي
چې ، اې خلگو!
رندو خلگو!

ماته و گورئ ، زه خوک يم ؟
د چا لور او د چا خور يم ؟
زما په سر پروني نه شته
زما لاسونه بي بنگرئيو
زما غوړونه بي والئيو
آخر ولي آخر ولي ؟
يه د وخت زامنو ولي ؟
زه بي وسه ، بي آسري نن
زه بي كوره ، بي پردي نن
د خپلوانو په لټون تل
د مراد كچكول په لاس كي
د سوالگيري په شان گرځم
زه سوالگيره ؟
زه سواگيره ؟
سترگي روڼي كړئ يه خلگو!
د غفلت د تيارو خلگو!
ما هم و پېژنئ خلگو
زه د دنكو غرونو لور يم
زه پښتو يم
پښتنه يم

نظم ۶۷ فاصلې

يو قدم په زيږه كاني
بل قدم په ازغن بوتې
خو ، لا هغه فاصلې دي
د ژوندون د خواهشاتو

چې لنډېرې نه هيڅکله
په دې لارو زوال جنو

نظم ۶۸ ازلي ترون

کومه ورځ چې ستا د زوکړې وه
هغه ورځ
ما ليدلي وه په وينو سترگو باندي
په اينداره کې
خيالي غوندي څېره ستا
کومه شپه چې راته مرگ وله
هغه شپه
تا په مينه زما د زړه په واره غولې
د تيارو په ضد
خراغ د ژوندون بل کړو

نظم ۶۹ د رڼا ملگري

ته د رڼا سره سم ځغلي
د ما بنام په لورې
او زه دي سيوري د وجود يم
تا سره سره ځم
خو، د بېل بېل فطرت له جوړه
ما او تا هم مدام
چې خونې دواړه ليدل کېږو

ځنگ په ځنگ د ورځې ،
د غونې ورک شو له يو بله
په کوڅو کې د شپې

نظم ۷۰

د طلب تنده

چې د سوچ هر يو نیلی مې
د امید له هر گودره
د جانان په طلب ستړی
او ناهيله غوندي بيرته
د ما بنام خواته ، راغبرگ شي
نو ، په اوښکو يې د سترگو
او بومه تنده داسې
لکه زه چې يې له ورکو
ټوله ټوله ورځ غوښتمه

نظم ۷۱

تپ د نامه

که له سترگو
زما د هر يو عکس په رنگه
زما د نوم
هغه تک شنه او مړه حرفونه
چې تا کښلي په سپين لپچ و
په نړۍ ستن ،
لا هم بيرته

په پڼر و پڙي گلہ!
نو
هغسي به يو تپ
لکه اينداره
زما د ياد هره خپره تل
په تا ويني

نظم ۷۲ تلکې

که تنستېده غواړي څوک
له خپله ژونده چپرې
نو به په کومه تنستي ؟
چپرې به مخه کوي ؟
ځکه چې بنکاري هر لور
د پوال د پوال رسمونه
غونډی، غونډی، خنډونه
درياب درياب غمونه
اولا ، قدم په قدم
ولاري دي تلکې

نظم ۷۳ آخري سندرہ

نه شمه پاللی بس ..... نوري اند پڼني زیاته
نه د وير شپې زیاته ، نه د ژوند لانجې زیاته
چاته لوند ازغی بنکارم، څوک غموي ژوند په ما

Khyber.ORG

- 92 -

چاته خوارکی بنکارم، خوک وهي پسخوند په ما
نه شمه زغملی تل ، داسې مسخري زیاته
نه د ویر شېبې زیاته ، نه د ژوند لانجې زیاته
خونې چې نېستمن یمه ، دُونې مانده تول لرم
خونې چې غمجن یمه ، دُونې تش کچکول لرم
نه شم ټکولی زه ، بندی دروازي زیاته
نه د ویر شېبې زیاته ، نه د ژوند لانجې زیاته
دلته مې لمر ملا سپڅلي ، هلته د کلو مزل
دلته مې خپل بخت ترقي ، هلته په ارغو مزل
نه غواړم ساتل شوقه !ساه سره رښتې زیاته
نه د ویر شېبې زیاته ، نه د ژوند لانجې زیاته

